

ויעבור מדרכי - בצדכ צרקומא צ"ח

מאן: בנאע יאקא צעלעס

①
מעסער אסער צ"ח

" ויעבור

מדרכי ויעש בכל אשר צוהה עליו אסתר:

②
מעסער צ"ח

ויעבור מדרכי אמר רב שהעביר ויום ראשון של פסח בתענית ושמואל אמר דעבר *ערקומא דמא

③
מעסער אסער צ"ח

③
יאכיר פאפ בעסער צ"ח א"ק

אמר (מגילה טו.) במדרכי ויעבור מדרכי שעבר ערקומא דנהרא, ויש להבין מה ביקש המגילה להשמיענו או ללמדנו אם עבר ערקומא דנהרא או לא.

ה ובמלואת

(ובמלאות קרי) | הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך:

④
מעסער אסער צ"ח

ו יפסק המלך פקידים בכל מדינות מלכותו ויקבצו את כל נערה בתולה טובת מראה אל שושן הבירה אל בית הנשים אל גיד הנא סרים המלך שמר הנשים ונתון תמריהן:

⑤
מעסער אסער צ"ח

יד פתשגן הכתב להנתן דת בכל מדינה ומדינה גלוי לכל העמים להיות עתדים ליום הזה: ^{טו} הרצים יצאו דחופים בדבר המלך והדת נתנה בשושן הבירה והמלך והמן ישבו לשלוח והעיר שושן נבוכה:

⑥
מעסער אסער צ"ח

(ג) שושן הבירה. לכאורה במגילה כתיב עשרה פעמים "שושן הבירה", ותשע פעמים כתיב שושן או העיר שושן בלא תואר, וכעין בפסוק אחד (אסתר ג' ט"ו) כתיב הדת ניתנה "בשושן הבירה" וגו' והעיר "שושן" נבוכה,

⑦
מעסער אסער צ"ח

^{טו} לך כלום

את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום גם אני ונעתי אצוים בן ובכך אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי:

דעבר ערקומא דמא
לאסוף סיכודים שבעבר השני:

④
מעסער אסער צ"ח

ה איש יהודי הנה בשושן הבירה ושמו מדרכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני:

⑤
מעסער אסער צ"ח

ולפיכך נקרא יהודי, דקתיב איש יהודי, אל מקרי יהודי אלא יחיד.

⑥
מעסער צ"ח

ומיכן קורא אדם את המגילה ויוצא בה י"ח ר"מ אומר יכולת ר' יהודה אומר מאיש יהודי רבי יוסי אומר מאחר הרברים האלה:

מחיכן קורא אדם את המגילה וכו' : תניא *רשב"י אומר מכלילה ההוא א"ר יוחנן וכולן מקרא אחד דרשו ותכתב אסתר המלכה ומדרכי יהודי את כל חוקי מאן דאמר כולה חוקי של אחשוורוש ומאן דאמר מאיש יהודי חוקי של מדרכי

⑦
מעסער אסער צ"ח

ב הימים ההם בשבת | המלך אחשוורוש על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה:

(ג) על אברהם אולי, על מפתח שער הצנין ששמו אולי, אברהם קורין חכמים לשער הגדול אברהם, אולי כמו אלי ואלימיו. ויבא נהר חזק כמו ויבול ויבני מים ואולי לשון אולי הארץ ויבדתי אינו כן לפי שבשורש הברה אין בה נהר, אמנם כי אברהם אולי שער הצנין:

(19) כל' פל
(ב) עד אובל אולי. על הנדר טמנו חולי:

20
מחיר נכס: כולל מס רווח הון
קודם מכירה

חקרה למני ספר כתב יד ישן של תרגום על חמש המגילות ואיוב, ואחר תרגום שני של מגילת אסתר
כתוב בו חלום מרדכי והפלתו ותפלת אסתר בארמי, בלשון צח ונקי בלי שום שגיאה, ובאשר
השוויתי אותו עם הנוסח הארמי הנ"ל ראיתי כי כדאי והנכון הוא להוציאנו לאור, ועל פי נוסחאות
עשיתי עליו העתקה חדשה בעברית, למען ירוץ הקורא בו, עם הערות ממני.

העזקה עברית

בשנה השנייה למלך אחשורוש ומרדכי היהודי
חולם והנה רעש גדול וצעקה וקול כהלה על כל
הארץ ויראה ורתת אחד את יושביה ויבהלו —
מאד — כל יושבי חבל. ואז נראו שני תנינים
גדולים אשר באו להלחם זה לקראת זה ויזחמו
כל עמי הארץ לקול רגשתם.

ויהי בין שני התנינים האלו עם קטן אחד, ויקומו
כל עמי הארץ והחיא עליו לבלעו ולהאבירי זכרונו
מן העזקה.

ארמית
בשנת תרפ"ג למלכות אחשדרוש ומרדכי יהודה
חלם חלמא, והא ועזא^א רבא ואכליותא^א קל
בהולתא עלי^א כל ארעא ודחלא ורתיתא אחדו ית
יחבא ואחבהלו כל דיני עלמא^א
בארין איתחזי תרין תנינא ברבריא ואתו דין
לקביל דין לקרא^א וחזרו כל עומי ארעא לקבל
אתרגושון^א
הוה בין תרין תנינא האניץ עם חד ועזי, וקמו כל
עממי דארעא עלויה לסלעמותיה^א ולהובא
דזכרתה מעילו ארעא.

ויהי ענן וחושך ואפלה על פני כל הארץ ויצר לעם הקטן ההוא מאד ויצעקו ויתפללו לפני ה' בכל לב.

והנה ענא וחשוכא וקבלא על אפי כל ארעא,
ועקת לעמא זעירא ההוא לחזא וקבילו וצלו קדם
ה' בכל לבא.

והתנינים נלחמים באכזריות רוגזיות ואין מבדיל בינחם, וירא מרדכי והנה מקור מים חיים עובר ומושב בין שני התנינים הלוחמים, ויבול בין שניהם ויחילו להלחם.

ותנינא מגיחין באכוריותא דרוגזיהון ולית מפריש
ביני תרויהון, ואסתכל מרדכי והא מכוועין דמיין
חיין עביר ונגיד ביני תרין תנינא דמגיחין, ואפריש
בין תרויהון ופסוק מן קרבא.

ויהיה מבוע מקור המים לנהר גדול ויתרחבו תחומיו כמו נהר גדול הולך ושוטף בארץ.

רבא אזיל ושטיף בארעא.

ויזרח השמש ויאר אור המאיר על פני כל הארץ.

דנחת שמשא ונגה נוגחא דנהורא על אנפי כל

ויהי שלום לכל יושבי הארץ.

רממ"א וגיוותניא מאכז, ושדוכת כל ארעא^א ארום
הכח הימנותא והיוא זולמא לכל יחזי ארעא.

מיום ההוא והלאה שמר מרדכי את החלוט בלבו,
ולא הגידו לאיש זולת לאסתר לברדה.

ומן יומא ההוא ולהלן נטר מרדכי ית חלמא
חלמיה גלגל אשכנזיה לזרבע אילמין לאסחד

ויהי כאשר היצר לו המן ויצר לו, ויאמר מרדכי
לאסתר המלכה בת אביחיל אחי אביו לאמר, הנה

בלביה ולא אשתעיה לגברא אילהין לאסות
בלחודא.

בא דברי החלום אשר ספרתי לך בימי געורריך.
וזאת היא הצרה אשר אמרתי לך.

והוה כד עק ליה המן ואפיקליה ואמר מרדכי
לאסתר מלכתא בת אביחיל אח אבוהי למימר, הא

ובכן קומי נא והתפללי לפני ה' אלהי אבותינו,
במדמי פניי ברמשה ב' יתן אותך לחן ולחסד בלב

אחי פתגמי חלמא דאישתעית לייך ביומי טליותך,
והא מעיקתא דאמרית לייך.

וְכֵן חָבֵרָה לְפָנָיו בִּבְקִשָּׁה כִּי יִתֵּן אוֹתָן לְחַן וְחֶסֶד בְּלִבְ
הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ.

וזכרון קרמי בעץ וצליאי קרם ה' אלהא דאבהתא
ואקדימי יתיה בבעותא למיתן לך לחיסדא

מולדתך.

ולרחמין בלבא דמלכא אחשורוש. ובכך תעולין
קדם אפואי בשופריך. למיקם מטול עמין ומטול

ויתפלל מרדכי היהודי אל ה' אלהיו ואמר,

יִיחֻסִיךָ.
וְצִלִי מִדְּכִי יִחְדָּאָה קֶדֶם ה' אֱלֹהֶיהָ וְאָמַר:

הקדמה

והנה בעזרה אפילו אדם ישר חושב כשמיישר עצמו אין לו נפקא מינה בזולתו אם צדיק או רשע, וחושב די להפקיע עצמו, ובאמת לא די שאינו מועיל, וכאשר אמרתי משל זה תמיד, כאשר ילך אחד בספינה וישגיח על חדרו לבל יקרה בו נזק שום בקע וכדומה, אבל בקרקעית הספינה שוכבים אנשים רקים שכורים, ויניחו נר דולק ושרף חור

14-21: D 200k 58:2N

יִי הָרָצִים רַבֵּי הָרֶכֶשׁ
הָאֲחֻשְׁתָּרָנִים יֵצְאוּ מִבְּהֵלִים וְרוּחוֹפִים בְּדָבָר
הַמֶּלֶךְ וְהָדָת גִּתְנָה בְּשׁוֹשָׁן הַבִּירָה: מו וּמִרְדְּכָי
יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלָבוֹשׁ מַלְכוּת תִּקְבֹּלֶת וְחֹזֶר
וְעֹמֶרֶת זָהָב גְּדוּלָּה וְתַכְרִיךְ בִּזְיָן וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר
שׁוֹשָׁן צָהֳלָה וְשִׁמְחָה:

Klein'sche Gruppen

וּבְשׁוֹשׁוֹן י
הַבִּירָה הֶרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאֶבֶר חֲמִשׁ מֵאוֹת אִישׁ:
י וְאֵת י פֶּרֶשְׁנֶמֶט וְאֵת י דִּלְפֹּן וְאֵת י אֶסְפֶּתָא:
י וְאֵת י פּוֹרְתָא וְאֵת י אֲדִלָּא וְאֵת י אֲרִידָתָא:
י וְאֵת י פֶּרֶמְשֶׁתָא וְאֵת י אֲרִיסִי וְאֵת י אֲרִידִי
וְאֵת י וְקֶתָא: י עֶשְׂרֵת בְּנֵי הָמֶן בֶּן־הַמִּנְחָתָא עֲבָר
הַיְּהוּדִים הֶרְגוּ וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם: יי בָּיִת
הַהוּא בָּא מִסְפָּר הַחֲרוּגִים בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ: יב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר הַמִּלְכָּה בְּשׁוֹשׁוֹן
הַבִּירָה הֶרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאֶבֶר חֲמִשׁ מֵאוֹת אִישׁ
וְאֵת עֶשְׂרֵת בְּנֵי־הָמֶן בְּשָׂאֵר מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ מִה
עָשׂוּ וּמִה־שָׂאֲלָתָךְ וַיָּבִיאוּ לָךְ וּמִה־בִקְשָׁתְךָ עוֹד
וְתַעֲשׂ: יג וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ מָוֵב יָבִיאוּ
גַם־מִחֹר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשׁוֹן לַעֲשׂוֹת בְּרַת הַיּוֹם
וְאֵת עֶשְׂרֵת בְּנֵי־הָמֶן יִתְּלוּ עַל־הָעֵץ: יד וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לַהֲעֲשׂוֹת כֵּן וַתָּבִיאוּ דָת בְּשׁוֹשׁוֹן וְאֵת עֶשְׂרֵת
בְּנֵי־הָמֶן תָּלוּ: טו וַיִּקְהֲלוּ הַיְּהוּדִיִּים (יִתְּרוֹ) אֲשֶׁר־
בְּשׁוֹשׁוֹן גַּם בָּיִת אֶרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֶחָד וַיִּהְרְגוּ
בְּשׁוֹשׁוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־

פל פ' חכ"ל

לכאורה קשה שאסתר תהיה מלאה
מנאה ואכזריות לעשות עוד הפעם הרג רב בעיר אחת יום אחר יום,

⑩
2:2 took 1058 ml

בשושן הבירה. כי בשער המלך היה קודם דבר אסתר על כן
הוא דר בערמון:

①7
2:10 5/13

בַּיּוֹרָאָה בַּחֲזוֹן וַיְהִי בְּרֹאשִׁי וְאֲנִי בְּשׁוֹשָׁן
הַבִּירָה אֲשֶׁר בְּעֵילָם הַמְּדִינָה וַאֲרָאָה בַּחֲזוֹן וְאֲנִי
הָיִיתִי עַל־אֹבֶל אֹרֵי:

ידוע ומקובל באומה מפני אלו שהיו באותה גזרה לא היו יכולים לספר ספור כזה ולקבוע לזכרו יום חגיגי אבל הן כל זה נובע מן המקור העברי ובכך הרשות נתונה לכל "מלומד" להכחיש ואף לראות בשמחת פורים חג אליל השכרונ בכחוס.

אולם אמת לעולם עומדת, כי בזמן שהתחילו אחדים מסופרי ישראל לספק באמתת הספור, אמר ה' לאשר בחושך הגליל והנה באו עדים כשרים — נכרים — שחפרו והעמיקו בארמית שושן, והם שהודיעו כי אבני בית המלך מקיימים את דברי האגרת, היכל המלך, ארמנותיו ומבואיו, גינת הביתן והצורותיו אשר התריב אלכסנדר, כמו להעיד כי המגילה נכתבה בחיות עוד הארמון על מקומו, והכותב ידע מוצאו ומבואו (ראו בספר קדמוניות מר' אהרן מרקוס פרק ו', במחברת "תוצאות החטיטות והחקיקות" מר"ז יעבץ, וביחוד בספרו של דר. ימפל).

ידיעת הכנית היכל המלך ומקומו יאיר לנו גם את סגנון המגילה, הנהג לשונות לסירוגין תואר העיר, פעם תכונה "שושן הבירה" ופעם "שושן" בלבד, ואף במסוק אחד משמשים תכנייים בערבוביא: הרצים יצאו דחוסים בדבר המלך ותחת ניתנה בשושן הבירה, והמלך וחמו ישבו לשנות והעיר שושן גבוכה (שם ג' ט"ו). אחרי שנתגלה תכנית ארמון המלך נמצא הפתרון לדילוגי הסגנון.

סירת מלכי פרס היתה בחלק מיוחד מהעיר המטרופוליטית, אותו המחוז נתבצר למושב המלך ופקידיו ונקרא על שם הבירה שהיתה שם "עיר הבירה", מסביב לה היתה חומה בצורה וגם נחל מים שתבדיל בין מחוז הבירה לבין שאר העיר, מקום מושב המוני העם, בבירה נתפרסמו דברי המלך, והעתקות כתבי הדת אלה נשלחו להעיר שושן כמו לכל יתר ערי מדינה, מובן כי רוב שדרות עם הגולה ישבו בשושן ואך מעטים היו מן היהודים אשר שכנו במחוז הבירה עצמה. וכשבת המלך אחשוורוש על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה (א' ג'). עשה משתה לכל שריו ועבדיו וגם לכל חכם הנמצאים בשושן הבירה (שם ה'). ואת כל נערה בתולה, יפה מראת קבצו אל בית חננים אשר בשושן הבירה (יב' ג'). מקום משכן המלך ושריו.

גם איש יהודי היה בשושן הבירה, הוא מרדכי אשר הגלה מירושלם עם הגולה אשר הגלתה עם יכניה מלך יהודה, שבהיותו מנציבי המלך ניתן לו הרשיון לשבת במחוז הבירה, והאיש ההוא אשר דם מלכים נזל בעורקיו, לא הפך לכרוע ולהשתחוות לפני אדם שצליחה לו חשעו, ובהיות דבר זה רע בעיני הצורך היוזר תשתדל בכתב דת להשמיד את כל היהודים עם מרדכי, כתב הדת ניתן בשושן הבירה ופתשגן הכתב בכל מדינה ומדינה (ג' י"ד—ט"ו), וכאשר נודע הדבר ליהודים היתה העיר שושן גבוכה, לא אצילי הבירה כי עם אמוני עם ישראל שישבו בשושן העיר, המה לא ידעו לשית עצות בנפשם, ומרדכי ידע מכל אשר נעשה יצא ממחוז הבירה לבוא בתוך העיר למקום משכן אחיו המדוכאים.

הדבר נודע לאסתר, והתחילו לטכס עצה מה לעשות, אז שב מרדכי אל שער המלך (ח' ט"ו, ו' י"ב), וכאשר צוהה אסתר לכנס את כל היהודים הנמצאים בשושן (ח' ט"ו) עבר מרדכי דרך עורקא דמיא (ראה מגילה ט"ו א') הוא הנחל שהיה בין הבירה לבין מקום מושב היהודים.

ה' הצליח חסצם, את חמו תלו על העץ אשר הכין למרדכי ובשם המלך אחשוורוש נכתבה הדת שניתנה בשושן הבירה (ח' י"ד) להנצם מאויביהם, ואז העיר שושן צהלה ושמחה (ח' ט"ו), שוב בדיוק "שושן העיר".

היהודים קדמו את הרעה הנשקפת להם אחרי האגרות הראשונות, ויקהלו היהודים ביום שלשה עשר ויהרגו חמש מאות איש ראשי שוטני ישראל שהתרכזו בשושן הבירה (ט' ו'), וכאשר בא מספר ההרגים אשר בשושן הבירה לפני המלך (ט' י"א) אמר לאסתר המלכה: בשושן הבירה חרגו היהודים ואבד חמש מאות איש, בשאר מדינות המלך מה עשו, ומה שאלתך ותעש, ותאמר אסתר: אם על המלך טוב ינתן גם מחר ליהודים אשר בשושן להנצם מאויביהם המוני הצוררים שגניהם בעיר כדת חיים במחוז הבירה, כתב דת זה בהיותו ביחוד בשביל שושן גינת במקום בשושן, ויקהלו היהודים אשר בשושן ויהרגו באויביהם בשושן (ט' י"ד—י"ח). היהודים אשר בשושן נקהלו גוי' נהנו בחמשה עשר בו ועשו אותו יום משתה ושמחה.

הדיוק העקבי בתואר העיר יעיד על אמתת המקור ההיסטורי הזה.

בדיוק נכתב שינוי זה, הנהג בחורבן בית ראשון שהגלם נבוכדנצר לבבל, ומשם נפוצו למדינות אחרות, ובפרט לפרס ולמדי, והיו נמבזים ושפלים, ולא היה כל עיר פתוח להם לגור, רק המקומות שנתיוחד להם, ובפרט קרית המלך סגור לפנייהם, ונתיצב גבול עד פה תבואו, והנה מסתבר שיש הבדל בין שושן הבירה לעיר שושן, שושן הבירה חיתה עיר לבדו, ושושן עיר לבדו, אלא ששמוכות וקרובות זו לזו, והיתה עיר שושן הבירה עיקר העיר דהיינו תוכן העיר, ושושן היתה חצר העיר דהיינו מגרש חוץ, כמו בכל עיר גדולה, ובפרט עיר מושב המלך, וכתב בס' חידושי גאונים שנהר ששמו "אולי", היה מפטיק בין שושן לעיר שושן הבירה, כמפורש (דניאל ח' ב') ובפרש"י עיי"ש, והיינו דאיתא (מגילה ט"ו ע"א) ויעבור מרדכי, שמואל אמר שעבר ערקומא דמיא, ופרש"י לאסוף היהודים שבעבר חשני עיי"ש, דהיינו שמעבר חנהר אולי, ולפ"ז י"ל בעיר שושן שהיתה חצר העיר הותר ליהודים לשבת, אבל לא בשושן הבירה דהיינו תוך העיר מקום מושב המלך והשרים וחצרמאות הגדולים ופחות וסגנים, ולכן כ"מ שמזכיר במגילה עיר שתמלך יושב בה, ועושה סעודותיו, וקיצב נערות רבות לשם, ושנתייעץ ליתן דת ודין, כתיב שושן הבירה, וכ"מ שהיהודים יושבים בצער אודות גזירת המלך שם מחזר שושן סתם, או עיר שושן לבד, ובזה עולה כחונן שינוי הפסקים, אסתר סי' א' ב', סי' א' ח', סי' ב' ג', סי' ב' ח', איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי וגו', את זה נכתב לחידוש כי מרדכי הגם שהיה יהודי היה דר בשושן הבירה, אבל היה היחיד אשר דר בשושן הבירה, והיינו דאיתא (מגילה י"ט ע"א) ומיכן קורא המגילה ויוצא וכו', ר' יהודה אומר מאיש יהודי היה בשושן הבירה וכו', ומסיק הש"ס ומאן דאמר מאיש יהודי תוקפו של מרדכי וכו' עיי"ש, ולפי האמור כאן היינו ג' כ מתוקפן, שהוא לבדו תוקפו של מרדכי וכו' עיי"ש, ולפי ב' ח', ובס"י ג' שמספר מצוות היהודים כתיב שושן לבד, מפני ששם דירות היהודים, והיינו דכתיב אסתר ג' ט"ו והדת ניתנה "בשושן הבירה" והמלך והמן ישבו לשנות והעיר "שושן" גבוכה. סי' ד' ח', סי' ד' ט"ז, סי' ח' י', סי' ט' ו', סי' ט' י"א ביום ההוא בא מספר ההרגים בשושן הבירה לפני המלך, ויאמר המלך לאסתר המלכה בשושן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש וגו', ומה שאלתך וינתן לך, ותאמר אסתר למלך אם על המלך טוב ינתן גם מחר ליהודים אשר בשושן לעשות כדת היום וגו', ותנתן דת "בשושן", ויקהלו היהודים אשר "בשושן", ויהרגו "בשושן" וגו' עיי"ש, לכאורה קשה שאסתר תחיה מלאה קנאה ואכזריות לעשות עוד הפעם הרג רב בעיר אחת יום אחד יום, אך לפי האמור לעיל נראה, מפני בשושן הבירה היה מאורת צפופה ליהודים, שם חבר משחית חמו ובניו ומשפחתו וכל השרים הנלוים אליו, לשם נכנסו היהודים תחלה להרגו בשוואיהם, ואח"כ שאלה אסתר מאת המלך לעשות כמותו גם למחר בשושן לשכניהם הרעים חדרים עמם בעיר אחת, וסוף דבר הכל, זה פסוק י"ט והיהודים אשר בשושן נקהלו ועשו אותו יום משתה ושמחה (קצת מצאתי):

25
לפני המלך

ושמואל אמר דעבר ערקומא דמיא, ואני אומר, דבר גדול השמיענו שמואל, שאפילו דבר קטן לשם מצוה כתוב בספר. כענין נרות ב יד ויצבב לה קלי ואמרין ברכת דרות נה ו קליל ועיר, בשתי אצבעותיו, וכן הדבר פה, כי לא היה נהר גדול שעבר לאסוף היהודים, רק ערקומא דמיא, והוא שלולית של מים מכונסין כמו שפירש רש"י בגמרא [מגילה כח:]. ונכתב בספר ויעבור מרדכי, כאילו היה דבר גדול, לתורות כי הכל בא לידי חשבון.

26
חומות הממלכות אשר סביבן כנל פירק ב
ואל תקטט קצת שום טובה שתעשה לשמו אפילו בקלה או בראיה

כי המעט ממך רב אצלו

וכן קענין העשרות.

27
לפני המלך

אמר ר' יעקב פיר אסא אמר לו הקדוש ברוך הוא אסא דרשם שלום נפש אחת לדעת את שלום אסתר, חייך סופך לדרש שלום אסתר שלמה, קדא הוא דכתיב וקטן ו דרש שוב לעמו דרדך שלום לכל ורעו.